

JURYRAPPORT

Met trots presenteren wij, de vijfköppige jury, het juryrapport van de eerste editie van de Marc Chavannesprijs. Deze prijs is in het leven geroepen in mei 2024, kort na het overlijden van politiek journalist Marc Chavannes, in januari datzelfde jaar. Marc schreef jarenlang voor De Correspondent en *NRC* over politiek, democratie en rechtsstaat. Hij werkte aan een boek met de hoopgevende titel *Politiek die werkt*, waarvan de inleiding is [gepubliceerd](#) als eerbetoon aan zijn werk en als uitnodiging om zijn missie voort te zetten.

Om zijn naam en journalistieke nalatenschap te eren, riep De Correspondent de Marc Chavannesprijs in het leven – een jaarlijkse wedstrijd voor jong schrijftalent. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met *NRC* en *Spraakmakers* (KRO-NCRV), waarvoor Chavannes ook veel werkte, en in goed overleg met Chavannes' familie.

Iedereen tot en met 35 jaar kon meedoen door een nieuw artikel (van maximaal 1.500 woorden) te schrijven en in te zenden, dat antwoord gaf op de vraag: hoe komen we tot politiek die werkt? Het artikel moest aansluiten op de politieke ontwikkelingen van nu, en diepgravend, goed onderbouwd en uitmuntend geschreven zijn. Het stuk kon een analyse zijn van politiek in de breedste zin van het woord: regionaal, provinciaal, nationaal en internationaal.

De juryleden

De jury van de Marc Chavannesprijs 2024 bestond uit:

- Lotfi El Hamidi (chef Opinie *NRC*, tevens voorzitter van de prijs)
- Maaïke Goslinga (adjunct-hoofdredacteur De Correspondent)
- Herman Tjeenk Willink (politiek geweten en vriend van Marc Chavannes)
- Lamyae Aharouay (redacteur Politiek *NRC*)
- Roos Abelman (presentator *Spraakmakers*)

De inzendingen

We ontvingen niet minder dan 116 artikelen, elk met een eigen frisse kijk op hoe de politiek zou kunnen werken. De ingezonden stukken waren opvallend creatief en soms tegendraads. Veel auteurs legden de nadruk op het feit dat een goed functionerende politiek een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid is van overheid en burgers. En dat politiek niet alleen een kwestie is van plannen maken, maar ze ook uitvoeren.

Ook werd ‘de politiek’ breder opgevat dan ‘Den Haag’: de artikelen wisten ons te verrassen met zowel internationale als lokale voorbeelden van hoe de politiek kan werken.

Net zoals bij Marc Chavannes zelf zagen we in veel stukken een duidelijke gedrevenheid en betrokkenheid terug, maar ook een gezonde dosis verontwaardiging en constructieve kritiek op de wijze waarop de politiek nu werkt.

De winnaar

Eén artikel stak er voor de jury met kop en schouders boven uit. Wij verheugen ons erover dat we de prijs voor de eerste Marc Chavannesprijs mogen uitreiken aan Tom Lash.

Lash’ stuk behandelt een van de meest prangende kwesties van deze tijd: het wankel vertrouwen in de politiek. Lash beschrijft hoe de politiek bang is om kiezers tegen zich in het harnas te jagen, wat leidt tot besluiteloosheid en een ‘jaknikkende’ houding in plaats van moedige, heldere keuzes die verdedigbaar zijn, maar óók pijn kunnen doen. Zijn artikel legt bloot hoe dit functioneren van de politiek een goed bestuur in de weg staat en het vertrouwen tussen overheid en burger aantast.

De jury waardeerde vooral de wijze waarop Lash de wederzijdse relatie tussen politiek en kiezer analyseert. In plaats van enkel de schuld bij politici te leggen, stelt hij dat ook wij, de kiezers, moeten nadenken over wat wij verwachten van onze politieke vertegenwoordigers. Hij benadrukt dat het vertrouwen alleen kan worden hersteld als de kiezer accepteert dat ‘nee’ soms een noodzakelijk antwoord is op een ongemakkelijke waarheid. In tijden van populisme wordt dit vaak vergeten.

Wat ons ook aansprak: de pakkende voorbeelden en humor waarmee Lash zijn stelling kracht bijzet. Zo vonden wij het ‘keuzemenu’ – de dilemma’s waarvoor politici staan – bijzonder spitsvondig.

Het artikel toont aan hoe het vermijden van conflict leidt tot ad-hocbeleid zonder perspectief. Dat het wantrouwen voedt in plaats van wegneemt. Het stuk is een oproep tot volwassen burgerschap in een tijd van versplintering en wantrouwen. Hiermee sluit zijn werk perfect aan bij de bedoeling van de Marc Chavannesprijs.

Het werk van Tom Lash wordt gepubliceerd op De Correspondent en in *NRC*. Verder zal hij te gast zijn in *Spraakmakers*. Voor zijn winnende artikel krijgt hij 5.000 euro en een ingelijste illustratie van Cliff van Thillo, die altijd Marc Chavannes’ artikelen illustreerde.

Werkwijze

In totaal werden er 116 artikelen ingezonden – een ongelooflijk grote hoeveelheid. Van deze artikelen is een longlist van 12 stukken gemaakt door de uitgever en redactiechef van De Correspondent. Hierbij vielen artikelen af die evident niet aan de criteria voldeden.

De vijfkoppige jury beoordeelde deze 12 artikelen, die geanonimiseerd waren. Eerst vielen de artikelen af die bij geen enkel jurylid in de top drie zaten. Daarna bespraken we alle overige stukken en beoordeelden we deze op de criteria.

Hierna volgde een factcheckingproces. Op basis van deze factcheck kwam de jury nog twee keer (digitaal) bijeen om de resterende artikelen en een mogelijke winnaar te bespreken. De jury besloot geen shortlist op te stellen en direct een winnaar te kiezen.